

Rusiju, gde su ponajmanje skloni da trpe „revoluciju“, „anarhiju“, „Robespjere“. Ustrojstvom „ženskih zborova“, osim čisto administrativne strane uprave, sve ostale grane, kao: javni građevine (putovi, bolnice, škole, itd.), sanitetstvo, prosveta, itd., sve je to predato u ruke naroda. Zborovi su okružni („ujezdni“), i gubernijski, na njima se veća o potrebama toga kraja, donose se rešenja, npr. da se podigne kakva gimnazija u guberniji i u kome mestu određuje se svota koja je nužna, raspisuje se stečaj za profesore, itd. Pa tako je za sve potrebe. „Zemski zborovi“ biraju iz svoje sredine na godinu dana po nekoliko lica („glasni“) koji predstavljaju izvršnu vlast Vlada samo vrši kontrolu, a narod se „upravlja“ sam. Jadikovanja birokrata da narod ostavljen sam sebi ne bi znao šta mu treba bez njihove „očinske“ pažnje, pobijaju se najjasnije faktima. Svi ruski javni organi priznaju da je od sviju gubernija jedna od krajnjih istočnih, Vjatska (gde ima ponajmanje birokratske „inteligencije“), vršila ponajbolje svoju samoupravu. Ona je prva počela da određuje stipendije za učenike medicine jer je narod trpeo oskudicu u obrazovanim lekarima. U poslednje vreme „zemstva“ počinju da uzimlju sama na se da provode železnice kroz svoj kraj gde je to potrebno. Na taj način narod se oslobađa sam od pljačkanja pojedinih kompanija.

Kad je čovek gladan, prirodno je da on to oseća najbolje i da se on sam najsavesnije stara da podmiri tu svoju potrebu. Tako je isto i sa potrebama koje se tiču jednog skupa ljudi. Što su te potrebe prostije, tj. što se tiču neposrednije svakog od njih pojedince, tim je verovatnije da će ih ceo skup shvatiti i da će naći sredstava da ih podmiri. Kod nas se ne veruje narodu da on razume svoje potrebe, a veruje se jednom kapetanu ili načelniku koji je, može biti, započeo svoju karijeru od pandura ili ćirice kneževog i koji je manje „inteligentan“ no i najprostiji građanin. To je jedno; drugo je što se narodu ne priznaje da on ume da misli o svojim neposrednim potrebama, a priznaje mu se da ume da misli o opštim državnim potrebama: da dolazi u „parlamente“, da debatuje o državnim zakonima, gde se ište ne samo znanje potreba celog naroda, već se zahteva da se zna kakve će posledice doneti kakvi zakoni, dakle, da se znadu zakoni društvenog razvitka uopšte. Zar to nije komedija! Naposljetku, ako su gg. birokrate ubeđeni u svoju premudrost, ko njima brani da stanu u redove naroda i da prosto kao članovi naroda staraju se da proture svoja „spasonosna“ načela. Ali tu bi se svačije mišljenje podvrglo kritici tu bi se na delu videla ta njihova